

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΤΟΥ ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ, ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ
ΩΡΑ 9.30 πμ, 17 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

Ιωσήφ Στεφάνου

Η συμβολή της φυσιογνωμίας των ελληνικών περιφερειακών πόλεων στην ανάπτυξή τους

Είναι γνωστή η θέση πως η φυσιογνωμία μιας πόλης ή ενός τόπου είναι στην κυριολεξία η γνώμη που σχηματίζουμε για τη φύση αυτής της πόλης ως ολοκληρωμένη οντότητα, όπως επίσης είναι πλέον κοινά αποδεκτό ότι αυτή η φυσιογνωμία εκφράζεται από το τοπίο και από την ίδια τη συνολική αντίληψη που αυτή η πόλη έχει σχηματίσει κατ' αρχήν για τον ίδιο της τον εαυτό και στη συνέχεια εκπέμπει προς τους επισκέπτες ή τους όποιους άλλους ενδιαφερόμενους γι' αυτήν.

Η εισήγηση θα προσπαθήσει, με παράδειγμα το πολεοδομικό συγκρότημα Ερμούπολης – Άνω Σύρου, να δείξει ότι η φυσιογνωμία του συγκεκριμένου συγκροτήματος διαδραματίζει πρωταρχικό ρόλο στην όλη ανάπτυξή του, αφού εμπεριέχει όλα τα στοιχεία της ταυτότητας, όλους τους υλικούς και άυλους πόρους, καθώς και όλες τις εν δυνάμει δυνατότητές του, άρα είναι αυτή η οποία κατευθύνει τις επιλογές και την αναπτυξιακή πορεία του.

Ροΐδω Μητούλα, Ευαγγελία Καντζούρα

Η συμβολή της φυσιογνωμίας της πόλης της Λάρισας στην ανάπτυξή της

Η βαθιά ύφεση που αντιμετωπίζει η ελληνική οικονομία και η ανάγκη ανάκαμψής της βρίσκονται σήμερα στην κορυφή των ημερήσιων διατάξεων. Είναι αναμφισβήτητο γεγονός ότι η ανάκαμψη απαιτεί ταυτόχρονα με την αντιμετώπιση των προβλημάτων και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της χώρας. Η ανάδειξη της φυσιογνωμίας συγκαταλέγεται στις πρώτες προτεραιότητες, προκειμένου να προωθηθεί η οποιαδήποτε δράση για τη βιώσιμη ανάπτυξη ενός τόπου. Στο πλαίσιο αυτό, στόχος της παρούσας εργασίας είναι να διερευνήσει τη συμβολή της φυσιογνωμίας της πόλης της Λάρισας στην ανάπτυξή της.

Για τις ανάγκες της εργασίας πραγματοποιήθηκε έρευνα με ερωτηματολόγια σε τυχαίο δείγμα διακοσίων πολιτών στην Περιφερειακή Ενότητα Λάρισας, τον Σεπτέμβριο του 2016. Παράλληλα, από τη διερεύνηση των βιβλιογραφικών πηγών και την επιτόπια παρατήρηση, εντοπίστηκαν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πόλης της Λάρισας που συνιστούν τη φυσιογνωμία της και οι πυκνωτές φυσιογνωμίας της πόλης. Τέλος, διερευνήθηκε κατά πόσον η ανάδειξη της φυσιογνωμίας της Λάρισας μπορεί να βελτιώσει την τοπική κοινωνικοοικονομική δραστηριότητα και να οδηγήσει την πόλη στην ανάπτυξη και την ευημερία.

Κωνσταντίνος Μωραΐτης

Ταυτότητα περιφερειακών πόλεων και δίκτυα επισκεψιμότητας

Η προώθηση της ταυτότητας πόλεων εμφανίζει επιχειρησιακό-ερευνητικό ενδιαφέρον στο πλαίσιο της ενίσχυσης της περιηγητικής κίνησης, της προσέλκυσης επενδύσεων, όπως και της ενίσχυσης της επιχειρησιακής ποιότητας του πληθυσμού. Ωστόσο, μία ανάλογη προσπάθεια, πρώτη εισαγωγική παρατήρηση, διαθέτει και βαθύτερη πολιτιστική και πολιτική εντέλει σκοπιμότητα· σκοπιμότητα συνυφασμένη με την ενίσχυση της 'αξιοπρέπειας της κατοίκησης' στις επιμέρους αστικές περιοχές. Επιπλέον, δεύτερη εισαγωγική παρατήρηση, η προσπάθεια αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει σε θετικότερα αποτελέσματα, αν στρεφόταν όχι σε μεμονωμένες πόλεις, αλλά στη συσχέτισή τους με ευρύτερες περιοχές ενδιαφέροντος, πέρα από το αστικό πεδίο, και σε δίκτυα επισκεψιμότητας ικανά να συσχετίσουν περισσότερες από μία πόλεις.

Κωνσταντίνος Αμπελιώτης

Από τις «έξυπνες» οικιακές συσκευές στις «έξυπνες» πόλεις

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας, με τις αυξημένες δυνατότητες της τεχνολογίας των επικοινωνιών, οι όροι «έξυπνα δίκτυα», «έξυπνα σπίτια» και «έξυπνες συσκευές» έχουν τύχει ιδιαίτερης προσοχής. Αυτό προέκυψε ως αποτέλεσμα του συνδυασμού πολιτικών, όπως η εξοικονόμηση ενέργειας και η αντιμετώπιση της κλιματικής μεταβολής και τεχνολογικών εξελίξεων, όπως το γρήγορο internet και οι ασύρματες συσκευές.

Το σπίτι του μέλλοντος θα αποτελείται από τεχνολογικά εξοπλισμένες και δικτυωμένες οικιακές συσκευές. Ήδη η διασύνδεση των σύγχρονων ηλεκτρικών συσκευών με το διαδίκτυο και τον παγκόσμιο ιστό είναι γεγονός. Επίσης, η ανάπτυξη των έξυπνων δικτύων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (smart grids) εξυπηρετεί τη μείωση της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης που σχετίζεται με τις οικιακές ηλεκτρικές συσκευές.

Σκοπός της εργασίας είναι η παρουσίαση της εφαρμογής των «έξυπνων» οικιακών συσκευών στον οικιακό χώρο και πώς αυτή η εφαρμογή μεταβάλλει την καθημερινή λειτουργία των πόλεων του μέλλοντος.

Γρηγόριος Βλασσάς

Έξυπνη ανάπτυξη περιφερειακών πόλεων: Η περίπτωση του Φεστιβάλ Φωτογραφίας και Βίντεο της Πρέβεζας

Το φεστιβάλ φωτογραφίας και βίντεο της Πρέβεζας ξεκίνησε τη δράση του το 2016 και προγραμματίζεται να γίνει θεσμός με διάρκεια 9 ημερών το τελευταίο δεκαήμερο του Ιουνίου, που μέσα σε αυτές συμπεριλαμβάνονται 2 Σαββατοκύριακα. Άρχισε με τους καλύτερους οιωνούς αφού ένας παθιασμένος διευθυντής φωτογραφίας και μία πρόεδρος της οργανωτικής επιτροπής "τα έδωσαν όλα" για να το ανεβάσουν σε πολύ υψηλό επίπεδο.

Η τέχνη της φωτογραφίας και του βίντεο έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στον 20ο αιώνα, έχοντας καταλυτική επίδραση στη διαμόρφωση αυτού που αποκαλείται σύγχρονος οπτικός πολιτισμός. Σήμερα, περισσότερο από ποτέ, αντί να διαχωρίζουμε αυτές τις καλλιτεχνικές εκφράσεις πρέπει να τις συνδέουμε διότι έχουν κοινή γλώσσα, τη γλώσσα της οπτικής εικόνας.

Το 1ο Φεστιβάλ που διοργάνωσε η Ελληνική Φωτογραφική Εταιρεία Πρέβεζας, με τη συνεργασία του Δήμου Πρέβεζας, φιλοδοξεί να καταξιωθεί ως η κορυφαία συνάντηση των δημιουργών στο χώρο της φωτογραφίας και του βίντεο στη βορειοδυτική Ελλάδα, αγκαλιάζοντας τις καλλιτεχνικές αναζητήσεις από τον Ελληνικό χώρο αρχικά και φιλοδοξώντας τον διεθνή στη συνέχεια, αξιοποιώντας τις υπάρχουσες δομές και τη θερμή αποδοχή της τοπικής κοινωνίας, δίνοντας ταυτόχρονα τη δυνατότητα τόσο σε καταξιωμένους δημιουργούς όσο και σε νέους, να παρουσιάσουν αξιόλογες εργασίες στον τομέα της φωτογραφίας, του βίντεο και των εγκαταστάσεων.

127 δημιουργοί φωτογράφοι και σκηνοθέτες ταινιών μικρού μήκους που εκφράζονται με τη στατική ή την κινούμενη εικόνα, ήταν φέτος επιλεγμένοι να συμμετάσχουν. Στο φεστιβάλ πραγματοποιήθηκαν 22 ατομικές εκθέσεις φωτογραφίας, 1 επετειακή ομαδική, 3 εγκαταστάσεις και συμμετοχή - προβολή 57 ταινιών βίντεο, έργα 66 δημιουργών. Παράλληλα με το εκθεσιακό πρόγραμμα, ολοκλήρωσαν τις δραστηριότητες του φεστιβάλ, κυκλικά τραπέζια για τη φωτογραφία, το βίντεο και τις εγκαταστάσεις, βραδιά αφιερωμένη στην ιστορία της Ελληνικής φωτογραφίας, Portfolio Reviews και παρουσιάσεις βιβλίων. Είναι αξιοσημείωτο ότι την πρωτοβουλία της ΕΦΕΠ για τη δημιουργία του 1ου Φεστιβάλ, που για πρώτη φορά παρουσιάστηκε στην πόλη της Πρέβεζας, αγκάλιασαν όλοι οι τοπικοί φορείς. Θεωρώ ότι τέτοιες πρωτοβουλίες συμβάλλουν αποφασιστικά στην πολιτιστική ανάπτυξη και έχουν μια προστιθέμενη αξία επειδή πραγματοποιούνται στην περιφέρεια. Οι εκδηλώσεις της πρώτης

χρονιάς είχαν έναν κύριο στόχο: να καταδείξουν την ποικιλία του έργου που έχει πραγματοποιηθεί από μια γενιά δημιουργών έως τώρα, φιλοδοξώντας την καταξίωσή τους από το μεγάλο κοινό.

Τα στάδια ήταν η ιδέα, το στάδιο της υλοποίησης, η χαρά του "ναι το πετύχαμε" και η φιλοδοξία, "ναι μπορούμε να το κάνουμε θεσμό", "ναι μπορεί η Πρέβεζα να γίνει η πόλη της φωτογραφίας στην Ελλάδα". Όλα αυτά, χωρίς ούτε μια στιγμή αμφιβολίας, απογοήτευσης ή παραίτησης, από μία ομάδα ανθρώπων που άλλοι ήταν σε θέσεις εξουσίας και προβολής και άλλοι που ως ταπεινοί εργάτες δούλευαν για το καλύτερο. Χωρίς όμως τη δική τους συμμετοχή το εγχείρημα θα είχε αποτύχει.

Αυτά ως προς το εικαστικό κομμάτι των εκδηλώσεων που έγιναν διότι υπάρχει και ένα ακόμη κομμάτι πολύ ισχυρό για την ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας που θα αναλυθεί σε αυτή την ημερίδα. Πιο είναι αυτό. Μα αναμφίβολα αυτό του ειδικού τουρισμού· του τουρισμού που προσελκύει τουρίστες με ειδικά ενδιαφέροντα. Και εδώ είναι η πρόκληση διότι η Πρέβεζα είναι ένα μοναδικό μνημείο πολιτισμού, ένα ανυπέβλητο μνημείο φυσικής ομορφιάς με μόνιμο πληθυσμό 20.795 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011, που απέχει από την Αθήνα 375 χλμ, από τα Ιωάννινα 110 χλμ και από το Αεροδρόμιο του Ακτίου 3 χλμ. Και έχει απόλυτα ανάγκη να επιμηκύνει την τουριστική της περίοδο.

Ιωάννα Σηλιοπούλου

Η προστασία και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς ως μοχλός βιώσιμης ανάπτυξης μιας σύγχρονης περιφερειακής πόλης: Η περίπτωση της Καλαμάτας

Την 13η και 15η Σεπτεμβρίου του 1986 έπληξαν την όμορφη και ιστορική πόλη της Καλαμάτας μεγάλοι σεισμοί. Τον Ιούνιο του 1996 απονεμήθηκε στην πόλη το βραβείο της Europa Nostra για τη διάσωση του ιστορικού της κέντρου και την αναστήλωση των ιστορικών της κτηρίων, μετά τους σεισμούς. Η παρούσα ανακοίνωση έχει ως κύριο στόχο να δείξει πώς η περαιτέρω προστασία και αξιοποίηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της πόλης ως του κυριότερου μέρους του πολιτιστικού της αποθέματος, καθώς και η συνέχιση των έργων εξωραϊσμού και ενίσχυσης των πολιτισμικών πόρων σε ολόκληρο τον Νομό Μεσσηνίας στο πλαίσιο μιας βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης, της παρείχαν τη δυνατότητα να υποβάλει μία δυναμική υποψηφιότητα για την ανάδειξή της σε Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης το 2021.

Αθανάσιος Μπαλέρμπα

Βιώσιμη ανάπτυξη της πόλης των Ιωαννίνων μέσα από την πνευματική και πολιτιστική της ταυτότητα

Το πολιτισμικό και πνευματικό φορτίο ενός αστικού συνόλου αποτελεί έναν εξέχοντα παράγοντα που συμβάλλει στο σχηματισμό της φυσιογνωμίας της συγκεκριμένης πόλης. Ως στοιχείο της φυσιογνωμίας της διαδραματίζει έναν ξεχωριστό ρόλο στην εικόνα της. Επομένως, μπορεί να αξιοποιηθεί ως φορέας βιώσιμης ανάπτυξης της πόλης.

Το πολιτισμικό και πνευματικό υπόβαθρο της πόλης λειτουργεί προς την κατεύθυνση της αυτοσυνειδησίας των κατοίκων της. Ταυτόχρονα, εφόσον μετουσιωθεί σε αστικό Λόγο και Μύθο, δημιουργεί τη δυνατότητα αφενός της αυτόνομης προσέλκυσης επισκεπτών και αφετέρου της ανάπτυξης ποικίλων οικονομικών δραστηριοτήτων τόσο σε επίπεδο παραγωγής, όσο και σε επίπεδο υπηρεσιών.

Η πόλη των Ιωαννίνων διαθέτει ένα ισχυρό πολιτιστικό και πνευματικό δυναμικό, το οποίο σε θεωρητικό επίπεδο έχει αναδειχθεί σε μεγάλο βαθμό. Η αξιοποίησή του, όμως, στην κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη, παρά το γεγονός ότι ανήκει στην περιφέρεια της Ηπείρου, προς την οποία κατευθύνονται πολλά ευρωπαϊκά αναπτυξιακά προγράμματα.

Ο κύριος λόγος για την κατάσταση αυτή είναι η έλλειψη ενός ενοποιητικού ιστού των στοιχείων της πολιτιστικής και πνευματικής ταυτότητας της πόλης. Επιπλέον, δεν έχει διερευνηθεί επαρκώς η εκμετάλλευση των σύγχρονων τεχνολογιών στην ανάδειξη και διαρκή ένταξη των παραπάνω στοιχείων στην τοπική οικονομία.

Γεώργιος Μαλινδρέτος, Σόνια Μαυρομμάτη

Ανάπτυξη Δικτύου "μεταφοράς πολιτισμού" στην πόλη της Τρίπολης και στους δορυφορικούς οικισμούς της Αρκαδίας

Η ενεργοποίηση του «Δικτύου Μεταφοράς Πολιτισμού» αναπτύχθηκε μέσω της διερεύνησης ανάδειξης της φυσιογνωμίας της πόλης της Τρίπολης και της ευρύτερης Αρκαδικής περιφέρειας από τη διεπιστημονική ομάδα συμβούλων Desargh στα πλαίσια υποστήριξης του φακέλου υποψηφιότητας ΠΠΕ που ανατέθηκε από το Δήμο Τρίπολης το 2015.

Η πόλη της Τρίπολης και η ευρύτερη περιοχή του νομού Αρκαδίας, διαθέτοντας πληθώρα φυσικών, αρχαιολογικών, ιστορικών και πολιτιστικών πόρων και απίστευτη εναλλαγή τοπίων, παρουσιάζει γεωγραφική, οικονομική και κοινωνική συνέχεια, συνοχή και ενότητα, που την καθιστά τόπο κατάλληλο για την εφαρμογή μιας ενιαίας στρατηγικής ανάπτυξης. Με φίλτρο την άμεση, σε πραγματικό χρόνο και οικονομική προσέγγιση - και με αφετηρία τις θεωρητικές προσεγγίσεις των Αστικών Οικοσυστημάτων Καινοτομίας - συγκροτείται το σχέδιο διαχείρισης και ανάπτυξης πολιτιστικών υποδομών μέσω τριών κυρίαρχων στρατηγικών, με τη σύγχρονη εφαρμογή καινοτόμων ευφυών συστημάτων για την ανάπτυξη μιας «έξυπνης» πόλης του μέλλοντος ως διαδικασία παραγωγής πολιτισμού:

1. Δημιουργία και ανάπτυξη δικτύων βιώσιμης κινητικότητας και πράσινων διαδρομών.
2. Δημιουργία και ανάπτυξη πολιτιστικών δικτύων και νέων πόλων/κόμβων πολιτισμού.
3. Ανάπτυξη καινοτόμων συστημάτων παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Οι κύριοι στόχοι διατυπώνονται στην ανάπτυξη δικτύων και στην προβολή σημαντικών πόλων/κόμβων δημιουργώντας άξονες πολιτισμού και επιχειρηματικότητας, και πορείες φυσικού και ιστορικού ενδιαφέροντος, που θα ανασυνθέσουν τις περιοχές διοικητικού κέντρου, κατοικίας και εργασίας, και θα επαναπροσδιορίσουν τη διάδραση πόλης – περιφέρειας αλλά και πόλης – Αρκαδικού τοπίου παράλληλα με:

- την ενίσχυση δράσεων σύγχρονης πολιτιστικής δημιουργίας,
- προβολή επιλεγμένων πολιτιστικών πόρων με χρήση νέων τεχνολογιών,
- ανάπτυξη νέων και τόνωση υπαρχόντων δικτύων παραγωγής τοπικών προϊόντων σε συσχέτιση με πολιτιστικά δίκτυα,

με τελικό στόχο τη δημιουργία ενός δικτύου ενδιαφερομένων και τοπικών κοινωνιών και τη συσχέτιση του σύγχρονου αστικού κέντρου με οικισμούς-δορυφόρους πολιτισμού.

Ως σημαντικός άξονας ανάδειξης και ενίσχυσης των πολιτιστικών υποδομών οργανώνεται η ενεργοποίηση του σιδηροδρομικού δικτύου όχι μόνο ως δίκτυο μεταφοράς και συγκοινωνίας αλλά ως «δίκτυο μεταφοράς πολιτισμού» με επανάχρηση του κτιριακού αποθέματος στο Σταθμό Τρίπολης αλλά και των μικρότερων σταθμών του δικτύου στην περιοχή της Αρκαδίας, που έχουν διατηρητέα κτίρια χαρακτηρισμένα ως «μνημεία τέχνης», και ως δραστική συμβολή στην τόνωση του πολιτιστικού δικτύου της πόλης, της ευρύτερης γειτνιάζουσας περιοχής της και κατ' επέκταση όλου του νομού και περιφέρειας.

Το «δίκτυο μεταφοράς πολιτισμού» τελικά ορίζεται ως δυναμικό μοντέλο που στόχο έχει τη δημιουργία και ανάπτυξη ενός δικτύου μεταφερόμενων «πολιτιστικών» χώρων σε προσωρινά ανενεργούς κόμβους κατά μήκος του σιδηροδρομικού δικτύου μεταφοράς και συγκοινωνίας της ευρύτερης περιφέρειας της Πελοποννήσου.

Όλγα Ασάρα

Η συμβολή του πολιτισμού στη βιώσιμη ανάπτυξη του Βόλου

Η εργασία αυτή έχει ως αντικείμενο την ανάδειξη της συμβολής του πολιτισμού στη Βιώσιμη Ανάπτυξη της πόλης του Βόλου. Μέσα από τη βιβλιογραφία παρουσιάζεται η σημασία του πολιτισμού στους πυλώνες της οικονομίας, της κοινωνίας και του περιβάλλοντος. Ως εκ τούτου αποτελεί τον τέταρτο πυλώνα της Βιώσιμης Ανάπτυξης και απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίησή της. Η αστική βιωσιμότητα της πόλης του Βόλου επιτυγχάνεται μέσα από την επαναχρησιμοποίηση παλαιών

βιομηχανικών κτιρίων, στα οποία αποδίδονται νέες χρήσεις σχετικές με την εκπαίδευση και τον πολιτισμό. Επιπρόσθετα ο Βόλος αποτελεί πρωτοπόρα πόλη στη μελέτη και υλοποίηση ποδηλατικών ζωνών και στην υιοθέτηση μιας νέας κουλτούρας κινητικότητας.

Μηνάς Αγγελίδης

Πάτρα και Ηράκλειο: Προοπτικές βιώσιμης ανάπτυξης δυο μεγάλων ελληνικών περιφερειακών κέντρων

Η εισήγηση εξετάζει την εξέλιξη δύο μεγάλων ελληνικών περιφερειακών κέντρων: της Πάτρας και του Ηρακλείου Κρήτης, πριν από την κρίση και κατά τη διάρκεια αυτής, για να καταλήξει στις εναλλακτικές προοπτικές εξέλιξής τους στο μέλλον και σε κατάλληλες προτάσεις για τη βιώσιμη ανάπτυξή τους. Εξετάζονται διαδοχικά: (α) Η Πάτρα και το Ηράκλειο στο πλαίσιο του ελληνικού συστήματος αστικών κέντρων, (β) Η εξέλιξη των δύο μεγάλων περιφερειακών κέντρων πριν και κατά τη διάρκεια της κρίσης, (γ) Προοπτικές - σενάρια μελλοντικής ανάπτυξης της Πάτρας και του Ηρακλείου, (δ) Προτάσεις βιώσιμης ανάπτυξης της Πάτρας και του Ηρακλείου.

Αικατερίνη Μαρινάγη

Η συμβολή του Τμήματος Διοίκησης Συστημάτων Εφοδιασμού στη βιώσιμη ανάπτυξη: Η περίπτωση της αγροδιατροφής στη Θήβα

Το Τμήμα Διοίκησης Συστημάτων Εφοδιασμού (ΔΣΕ) του ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας ιδρύθηκε το 2005 με έδρα τη Θήβα και διαθέτει στρατηγικής σημασίας γεωγραφική θέση με πρόσβαση στις βιομηχανικές περιοχές Σχηματαρίου, Οινόφυτων και Δυτικής Αττικής. Το Τμήμα ΔΣΕ έχει αναλάβει ερευνητικές δραστηριότητες σχετικά με την ανταγωνιστικότητα και την ανάλυση της συμπεριφοράς των επιχειρήσεων που εμπλέκονται στην εφοδιαστική αλυσίδα. Ειδικότερα, διατελεί συντονιστής ερευνητικού προγράμματος σε συνεργασία με τρεις Μεσογειακές χώρες (Ισπανία, Πορτογαλία, Κύπρος), με στόχο την ανάπτυξη και υλοποίηση ενός ευέλικτου, εξειδικευμένου προγράμματος ηλεκτρονικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για όλους τους εμπλεκόμενους στην εφοδιαστική αλυσίδα της αγροδιατροφής, με εστίαση στα δημητριακά και το ρύζι, υποστηρίζοντας πολιτικές περιφερειακής ανάπτυξης τόσο σε τοπικό επίπεδο (Θήβα / Βοιωτία), όσο και σε ευρύτερες περιοχές ενδιαφέροντος (περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, περιφέρεια Αττικής).

Στέφανος Καραγιάννης, Αμαλία Καραμπέκου

Χαλκίδα-Παλιρροία: Από μία βιβλιογραφική περιδιάβαση στα αναπτυξιακά τεκμήρια με μία έρευνα πεδίου

Οι συγγραφείς επιχειρούν να καταδείξουν πως η μελέτη της τουριστικής ανάπτυξης και ανάδειξης, με επικέντρωση τη Χαλκίδα, οδηγεί κυρίως σ' έναν επίκαιρο προβληματισμό. Αυτός αφορά στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, η οποία, σήμερα, περιορίζεται στους τρεις καλοκαιρινούς μήνες και δίδει διέξοδο στους τουρίστες του Σαββατοκύριακου (Αθήνας – Χαλκίδας). Μέσα από την προοπτική αυτή, οι συγγραφείς καταλήγουν στην ανάλυση των παλιρροϊκών φαινομένων του Ευρίπου και τεκμηριώνουν πως το φαινόμενο αυτό θα μπορούσε ν' αποτελέσει «έναν μοναδικό πόλο τουριστικής έλξης». Καταβάλλεται στη συνέχεια η προσπάθεια ανάλυσης της αστρονομικής ερμηνείας της παλιρροίας των παλιρροϊκών φαινομένων. Η Χαλκίδα και τα παλιρροϊκά φαινόμενα του Ευρίπου αποτελούν για τους συγγραφείς κύρια περιοχή ερευνητικού ενδιαφέροντος, όπου πραγματοποίησαν και μια ποσοτική έρευνα πεδίου, πάνω στην παλιά γέφυρα. Το δείγμα ήταν επισκέπτες που μόλις είχαν επισκεφθεί τον Πορθμό. Παράλληλα από τα ευρήματα της έρευνας, ανιχνεύονται οι αιτίες και οι προϋποθέσεις της τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής, με προτάσεις για επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου με περισσότερα και διαφορετικά τουριστικά πρότυπα από όσα υπάρχουν σήμερα.

Ελένη Θεοδωροπούλου, Χρήστος Σταμόπουλος

Στρατηγικές ανάπτυξης για την οικοδόμηση «έξυπνων» πόλεων: Η περίπτωση της Καλαμπάκας

Στη σημερινή εποχή, η εξέλιξη έχει φέρει αλλαγές σε όλους τους τομείς της ζωής, οι οποίες αλλαγές, ωστόσο, έχουν δημιουργήσει και καινούργιες απαιτήσεις τόσο από την πλευρά των ανθρώπων όσο και από την πλευρά του περιβάλλοντος στο οποίο ζούμε. Οι πόλεις έχουν αρχίσει να οργανώνονται με νέους τρόπους οι οποίοι εναρμονίζονται με τα δεδομένα της εποχής. Το αντικείμενο που πραγματεύεται η παρούσα εργασία είναι οι «έξυπνες» πόλεις και τα χαρακτηριστικά τους, με καταγραφή στρατηγικών ανάπτυξης για την οικοδόμησή τους ανά τον κόσμο. Συγκεκριμένα, μελετήθηκε η περίπτωση της πόλης της Καλαμπάκας και οι γνώσεις των κατοίκων της γύρω από τις «έξυπνες» πόλεις, η άποψή τους για την πόλη και αν θα μπορούσε μελλοντικά να υλοποιηθεί μια παρόμοια στρατηγική ανάπτυξης σ' αυτήν. Τα αποτελέσματα από τη δειγματοληψία έδειξαν το αρκετά καλό επίπεδο γνώσεων των κατοίκων σχετικά με τις «έξυπνες» πόλεις, ενώ η άποψή τους για την πόλη δεν είναι η καλύτερη δυνατή, θεωρώντας ότι πρέπει να βελτιωθεί σε αρκετούς τομείς αν θέλει να καταστεί μελλοντικά «έξυπνη πόλη». Τέλος, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, προέκυψε ότι η αξία της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από εκείνη της εξοικονόμησης ενέργειας, όπως και η καινοτομία έχει επίδραση στο επίπεδο ποιότητας ζωής της πόλης, ενώ οι μεγαλύτεροι σε ηλικία ερωτώμενοι φαίνεται να είναι ευχαριστημένοι με τις μέχρι τώρα κινήσεις της διοίκησης.

Χρήστος Μιχαλακέλης

Χρήση νέων τεχνολογιών για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας σε περιφερειακές πόλεις

Η παγκόσμια οικονομική κρίση, οι προσπάθειες ανάκαμψης από την ύφεση και η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, η οποία αύξησε σημαντικά τον ανταγωνισμό στη διεθνή αγορά, δημιούργησαν την ανάγκη προσδιορισμού νέων πηγών ανάπτυξης και νέων, βιώσιμων, τρόπων οικονομικής προόδου. Ένα σημαντικό εργαλείο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί προς την κατεύθυνση αυτή αποτελούν οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών – ΤΠΕ. Η χρήση τους δίνει τη δυνατότητα άρσης των μέχρι τώρα γεωγραφικών, ή άλλων, περιορισμών και επιταχύνει σημαντικά την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας. Τα οφέλη που προκύπτουν σχετίζονται άμεσα και με τη βελτίωση σημαντικών μακροοικονομικών μεγεθών, όπως το κατά κεφαλήν εισόδημα, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την αύξηση της παραγωγικότητας. Ιδιαίτερα σε περιοχές που δεν είναι μεγάλα αστικά κέντρα, η χρήση των νέων τεχνολογιών αποτελεί το σημαντικότερο ίσως εργαλείο ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας και βελτίωσης των οικονομικών και δημογραφικών χαρακτηριστικών της περιοχής, διευρύνοντας τα κλασικά όρια και κάνοντας δυνατή την είσοδο της επιχείρησης στην παγκόσμια αγορά.

Δημήτριος Κάρναβος

Πράσινες δημόσιες προμήθειες: Ένα «έξυπνο» εργαλείο για «έξυπνες» πόλεις

Οι Δημόσιες Αρχές αποτελούν τους κύριους καταναλωτές στην Ευρώπη. Κάθε χρόνο, καταναλώνονται σε προμήθειες περίπου 2 τρισεκατομμύρια ευρώ, που ισοδυναμούν με το 19% του ΑΕΠ της ΕΕ. Οι προμήθειες αυτές αφορούν προϊόντα (π.χ. εξοπλισμό γραφείου, κτιριακό εξοπλισμό, μεταφορικά οχήματα, κ.ά.), υπηρεσίες (π.χ. συντήρηση κτιρίων, υπηρεσίες μεταφοράς, καθαρισμού και τροφοδοσίας) αλλά και έργα. Η προώθηση και χρήση των Πράσινων Δημόσιων Συμβάσεων (ΠΔΣ) μπορεί να αποτελέσει για τις Δημόσιες Αρχές ένα ουσιαστικό εργαλείο που θα οδηγήσει την αγορά στην προώθηση «πράσινων» προϊόντων και υπηρεσιών, επιτυγχάνοντας με τον τρόπο αυτό τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και των επιπτώσεων που δημιουργούνται. Οι ΠΔΣ δύνανται, επίσης, να αποτελέσουν ένα εργαλείο οικονομικής ανάπτυξης που θα δημιουργήσει ευκαιρίες για τις «έξυπνες πόλεις» και την κοινωνία.

Στην ΕΕ, το πλαίσιο των δημόσιων προμηθειών υπόκειται σε μια σειρά διατάξεων που προκύπτουν από Οδηγίες για τις δημόσιες προμήθειες, Ευρωπαϊκές Συνθήκες, κ.ά. Για την υιοθέτηση των ΠΔΣ η ΕΕ έχει αναπτύξει μια σειρά κοινών κριτηρίων που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν από τα επιμέρους Κράτη Μέλη και αφορούν σε 19 τομείς προμηθειών (π.χ. φωτοαντιγραφικό χαρτί και χαρτί γραφής, εξοπλισμός πληροφορικής, προϊόντα καθαρισμού, υπηρεσίες μεταφοράς και κατασκευής, κ.λπ.). Ταυτόχρονα έχει δημοσιεύσει μια σειρά από εγχειρίδια για την ερμηνεία των σχετικών νομοθετημάτων και αρχών που διέπουν τις ΠΔΣ.

Στη συνολική ανασκόπηση που διενεργήθηκε, αναλύθηκε αρχικά η πολιτική της ΕΕ στον τομέα των ΠΔΣ και εν συνεχεία επιλέχθηκαν μια σειρά από εμπειρικά παραδείγματα που υλοποιήθηκαν σε «έξυπνες πόλεις». Τα παραδείγματα αυτά αξιολογήθηκαν ως προς τις δυνατότητες εφαρμογής τους συνολικά από τις Δημόσιες Αρχές των Κρατών Μελών. Στην αξιολόγηση ελήφθησαν υπόψη μερικές από τις πιο αξιόλογες μελέτες – περίπτωσης στην ΕΕ, όπως αυτές συγκεντρώθηκαν σε μια κοινή βάση με τα χρόνια. Αφορούσαν 16 διαφορετικές χώρες και των πόλεών τους (Ολλανδία, Δανία, Σουηδία, Μάλτα, Αυστρία, Βέλγιο, Ισπανία, Ελβετία, Σλοβενία, Βουλγαρία, Λετονία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία, Ελλάδα και Φινλανδία).

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, τα οφέλη που σχετίζονται με τις ΠΔΣ δεν περιορίζονται μόνο στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, αλλά μπορεί να περιλαμβάνει τα πάντα· κοινωνικά, οικονομικά και πολιτικά οφέλη. Για παράδειγμα: α) Η πόλη της Βιέννης εξοικονόμησε μέσω του προγράμματος EcoBuy 44,4 εκατομμύρια ευρώ και πάνω από 100.000 τόνους CO₂ μεταξύ του 2004 και του 2007. β) Τρία εκατομμύρια τόνοι CO₂ θα εξοικονομούνταν στην Ολλανδία αν όλες οι ολλανδικές Δημόσιες Αρχές εφάρμοζαν τα εθνικά κριτήρια βιωσιμότητας και πράσινα κριτήρια για τις δημόσιες συμβάσεις. Η κατανάλωση ενέργειας στα δημόσια κτήρια θα μειωνόταν κατά 10%. γ) Σε περίπτωση που όλες οι αγορές πληροφορικής στην Ευρώπη, ακολουθούσαν το παράδειγμα του Δημοτικού Συμβουλίου της Κοπεγχάγης, η κατανάλωση ενέργειας θα μειωνόταν κατά περίπου 30 τεραβατώρες (TWh) – που ισοδυναμεί με την παραγωγή ενέργειας από περίπου τέσσερις πυρηνικούς αντιδραστήρες.

Σήμερα, ακόμη και αν η έννοια των ΠΔΣ έχει αναγνωριστεί ευρέως ως ένα χρήσιμο εργαλείο, παραμένει μια εθελοντική πράξη. Τα Κράτη Μέλη θα πρέπει να καταρτίσουν Σχέδια Δράσης για την προώθηση των Πράσινων Δημόσιων Συμβάσεων, ούτως ώστε να προωθήσουν βιώσιμες λύσεις και να δημιουργήσουν πόλεις ιδανικές για ζωή.

Παναγιώτης Καλδής

City Branding. Η εμπειρία των αισθήσεων

Στόχοι του city branding είναι η υπόδειξη: (I) πολιτικών προσέλκυσης επισκεπτών και ανάδειξης της ελκυστικότητας μιας πόλης, ανάμεσα σ' άλλα και ως υπερτοπικού πολιτιστικού προορισμού στην εγχώρια και τη διεθνή αγορά, (II) κατευθύνσεων αναδιάταξης και αύξησης της αναγνωρισιμότητας και της ανταγωνιστικότητας του συνολικού (μίγματος) πολιτιστικού προϊόντος της πόλης και (III) δημόσιων πολιτικών για την ενεργό συμβολή του πολιτιστικού προϊόντος στην «έξυπνη» και βιώσιμη ανάπτυξη της πόλης. Τα προηγούμενα μπορεί να δομηθούν στη βάση στρατηγικού μάρκετινγκ ελκυστικότητας του προορισμού (I) μέσα από ανθρωποκεντρικό σχεδιασμό, δηλαδή να αφορά σε προσφορά και προώθηση εμπειριών και βιωματικών αγαθών (δημιουργικότητα και καινοτομία στην αξιοποίηση πόρων πολιτισμού), (II) ανταπόκρισης στον ανταγωνισμό για το διαθέσιμο χρόνο και το εισόδημα του καταναλωτή, δημιουργώντας του συναισθηματική μοναδικότητα και (III) επικέντρωσης στο συναίσθημα που προκαλείται, παρά στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τη λειτουργικότητα των αγαθών που προσφέρονται.